

135 בשנה. בשנת 1965 קפץ ל-277. ההש-
וואה בין 1960 ל-1965 מראה גם עליה מד-
הימה במספר השבתים: מ-14 אלף ל-93
אלף. ימי עבודה שאבדו ב-1960 היו 50
אלף. ב-1965 — 200 אלף.

אם ב-1960 היה עדיין רוב השביות מאר-
שר עלידי ההסתדרות, הרי שב-1965 היה
הרוב למורת-רוחו של הקרמלין. ב-1960 היו
שלוש שביות מאושרות על כל שביתה אחת
בלתי-מאושרת. ב-65 היה היחס הפוך: מול
כל שביתה, שאושרה עלידי ההסתדרות, היו
שלוש שביות "פראיות".

האם או היתה ההסתדרות "פועלית" יותר?
לא, אלא שלפני שש שנים היה חלק גדול
מן השביות פורץ על רקע הלנת-שכר,
דרך כלל במיפעלים פרטיים, ואו ההסתד-
רות תמכה בשביות. ואילו במשך השנים
התחלפה הסיבה: במקום הלנת-שכר, שנאס-

את גולת-הכותרת של הפרלמנט הישראלי.
בהסתדרות, לעומת זאת, ארך הדיון על
התקציב שש שעות בלבד. 22.5 מיליון ל"י
רות לשעה של דיון שטחי, קטע לדוגמה,
מפרוטוקול הדיון על התקציב:

אהרון בקר (בפנותו אל יהושע לוי,
גיזבר ההסתדרות): הפתעת אותנו בתקציב
גדול אך בנאום קצר יחסית.

קריאה: מהו סדר-היום?
בקר: נמשך בבירור, גם אם לא נסיים
אותו היום.

כך, בעליצות מזעזעת, מועברים המיליו-
נים לידי עסקנים, העושים ככל העולה על
רוחם בכספו של הפועל. כך מממן הפועל
את הבוסים הרוכבים עליו ושוברים את
שביותיו.

יש בתקציב החעד הפועל סעיפים הנושאים
שמות מרשימים, כמו "עזרה הודית ופעולה
סוציאלית", "האיגוד המקצועי", "עידוד ה-

בראשותו של זאב הרינג, שרהחזק של ה-
הסתדרות. על מה מוצא סכום זה? על החזר
קת 20 פקידים, על הוצאת ביולטינים ב-
אנגלית, בצרפתית ובספרדית, ועל ישיבות
ונסיעות.

נוסף לכך יש ל"פעולה המדינית" גם
הוצאות אחרות: החזקת משרד בלונדון (87
אלף לירות) ועוד נסיעות (126 אלף).

בסעיף-הוצאה אחר בתקציב החעד הפועל,
מוקדשות 1.5 מיליון לירות ל"ביקורת ו-
משפט". סכום זה היה צריך להבטיח את
טוהר ההסתדרות מכל רכב. כמאה אלף ל"י
רות מסכום זה נבלעים באש"ל (אכילה,
שתייה ולינה) ובנסיעות. היתה, למעלה מ-
מיליון לירות, מוקדש לשכר-עבודה לעובדי
הביקורת והמשפט. מימצאי הביקורת ההס-
תדרותיים, בניגוד למימצאי מבקר-המדינה,
אינם מתפרסמים לעולם, ואין איש במנגנון
הקרמלין חושש מפניהם.

דין-וחשבון מקיף בעניין זה, אני סבור
שאינו החעד-הפועל יכול לקיים דיון בנושא
כמו תקציב ההסתדרות מבלי שדו"ח זה
יהיה מונח לפנינו ויזכה לפרסום ברבים.

★ ★ ★

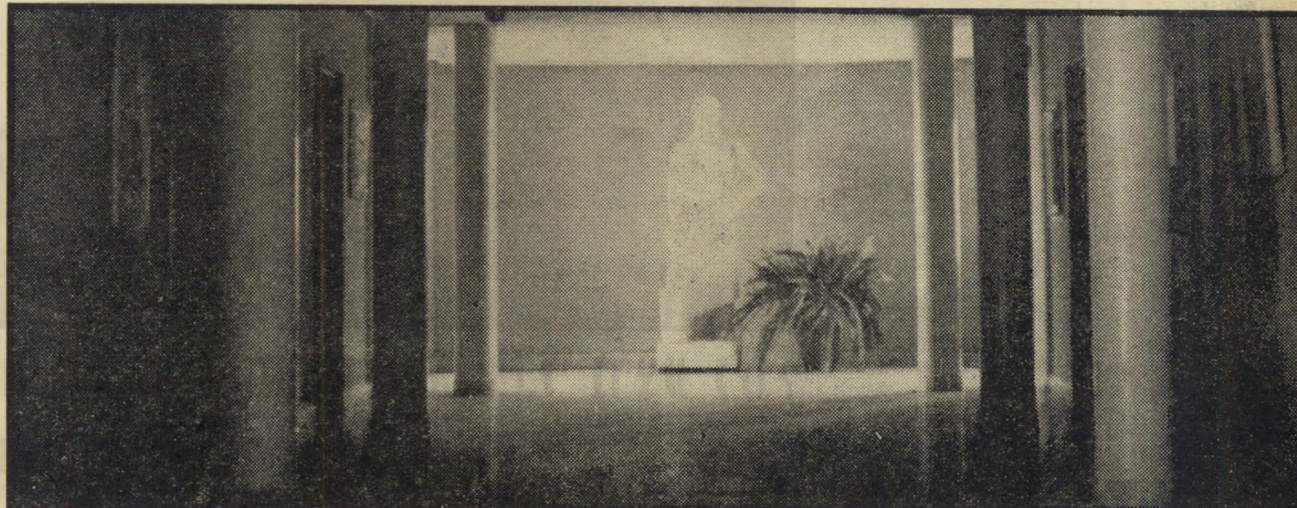
קדימת העסקנים

סעיף "עליה וקליטה" מסתכם ב-
648 אלף לירות. 19 עסקנים לוקחים
לעצמם את מחצית הסכום כשכר-עבודה,
וביתר עושים מה שעושה כבר ממילא ה-
סוכנות היהודית, שגם היא מחזיקה מנגנון
מיותר, שכן הממשלה עושה זאת ממילא.
הכפילות והביזבוז בצמרת משמשים דוגמא
גם למועצת-הפועלים הנידחת ביותר, המש-
למת אף היא שכר לעסקנים תחת הסעיף
"עליה וקליטה". אפשר על כן לקבוע, כי
מדובר בקליטת עסקנים ועלייה ברמת-המחיה
שלם.

ברור גם לחברי החעד הפועל, כי זהו
ביזבוז פושע של כספי הפועל. אבל זוהי
דרך נוחה מאד לחלק גיבום לאלפי עסקני
מפלגות. עסקנים אלה עובדים רק לכאורה
שכוע-עבודה שלם בשביל ההסתדרות. ל-
מעשה מוקדש חלק ניכר מזמנם — על
חשבון הפועל — לעסקי המפלגה. לצורך
זה הם מנצלים גם את משרדי ההסתדרות,
את הכתבניות והפקידות, את חשבון האש"ל
והטלפונים.

כך, למשל, משמש הסעיף "חינוך ותר-
בות" מסוה יקר מאד לפעולות ההסברה
והתעמולה של מפא"י. מרצים מפלגתיים
נישלחים על-ידי מפא"י לשאת נאומים מיפ-
לגתיים במועדוני ההסתדרות ובמקומות
העבודה. עבור זאת הם מקבלים שכר הודשי
כעובדי ההסתדרות, ותשלום מיוחד מתקציב
"חינוך ותרבות", בהתאם למספר ההרצאות.
סעיף זה מסתכם ב-4.8 מיליון לירות.

כאשר הגיע סרחון ההסדר הזה עד לב
השמיים, הוציא הקרמלין בחודש שעבר הור-
אה מהפכנית: "לא ישולם שכר נוסף לעובדי
ההסתדרות המזומנים להרצאות בימיעיון
ובמופעים תרבותיים שונים, המאורגנים על-
ידי מוסדות ההסתדרות."

האידיאל: הפועל היחיד בוועד הפועל — עשוי מאבן, חזק ואילם

רה בינתיים על-פי חוקי המדינה, באו דרי-
שות לשכר ריאלי ולתנאי-עבודה הרגנים.
ההסתדרות חדלה לתמוך, כי כאשר מדובר
כשכר, חייבת גם ההסתדרות לשלם לפועל.
חשבון ברור של מעביד ציני, המעוניין תמיד
לשמור על רוחו, נוסף על חשבון מנהל
מנגנון המדינה — שרהאוצר, המעביד ה-
גדול ביותר בארץ.

מתי חורגת ההסתדרות מנהגה, ומעודדת
את הפועלים לשבות? טוב: כשזה משתלם
לה.

הדוגמה הבולטת היא תמיכתה בשביות,ת,
הפורצות על רקע הדרישה להעביר קרנות
פנסיה במיפעלים פרטיים לקרנות הסתדר-
תיות, או, כשהמדובר במיליוני לירות ה-
מיעודת לעבור לקופות ההסתדרות, שוכח
הקרמלין את הפראזות כמו "השביות מוז-
קות למשק", או "השביות פוגעות בבטחון
המדינה", ומעודד את הפועלים לשבות.

השימוש בכספי קרנות ההסתדרות, וה-
שאלה אם הפועל עצמו מפיך מהן את
מלוא התועלת, הוא נושא רחב, שיידון
בהמשך הסידרה.

★ ★ ★

עסקני הצוארון הפתוח

מ' מומן את מנגנון ההסתדרות, התוקע
לאיפעם סכין בגב הפועל? מי מקיים
את עסקני הצוארון הפתוח? מי מחזיק את
צי מכונות-הפאר, מי משלם עבור הנסיעות
הבזבזניות לחו"ל?

הפועל, חבר ההסתדרות.
בתקציב לשנת 1966 מעריכה גיזברות ה-
חעד הפועל כי השנה ינכו אוטומטית ממש-
כורות הפועלים 135 מיליון לירות. שליש
מזה — 52 מיליון — מוקדש למימון החעד
הפועל עצמו. לאן ילך הכסף, שהפועל מוצי
כדי להרחיחו?

ספר התקציב (202 עמודים, מלבד הנספ-
חיים) הובא לפני שבועיים ליריעת חברי ה-
חעד הפועל, דקות ספורות לפני שהחל
הדיון בו. שום גאון כלכלי, ואפילו לא
עסקן, לא יכול היה להגיב, לנתח, לערער
או לשנות משהו בתקציב, על סמך עילעול
זה של דקות ספורות בו. בוועד הפועל,
המהנה במדינת ההסתדרות מוסד מקביל
לכנסת במדינת ישראל, לא מקפידים אפילו
על שמך של פורמאליות. בכנסת מקדישים
לדיון על התקציב כמה שבועות, המהחים

המציאות: פועל ברחוב באשדוד - פצוע בהפגנת המובטלים

כמה מן המרצים הודיעו כבר, כי ב-
תנאים אלה לא ילכו להרצות. הם יקבלו
את משכורתם עבור שתיית תה במשרד —
אוהה משכורת שעלתה בשנה האחרונה ב-
30 אחוז.

★ ★ ★

חלוקת הגיבום

ר' סעיף הגרור ביותר בתקציב החעד
הפועל — 22 מיליון לירות מתוך 42
מיליון — מוקדש לחלוקת יחידות-השדה
של הקרמלין, אלה הם 1500 עסקנים בשכר
מלא, המהחים העתקה מדוייקת של הצמרת
התל-אביבית. הם מופקדים על כל הישובים
הקטנים, עיירות-הפיתוח והערים של ישראל.
רשמית הם נקראים: עובדי מועצות הפועלים.
מלבד מועצות הפועלים בתל-אביב וחיפה,
שצבא הפקידות שלהן מונה כ-500 איש,
מקיים החעד-הפועל 64 משרדים של מועצות-
פועלים קטנות יותר, ובהם אלף מקבלי-
(המשך בעמוד 14)

ועדת הביקורת, כמו כל מוסדות ההסתד-
רות, מורכבת על-פי העיקרון של חלוקת
שלל בין שותפים. המפתח המפלגתי שולט
אפילו במנגנון שעליו לחשוף מעילות, ליקר-
יים, ביזבוז ושחיתות. סדר העבודה של
החעד נקבע אף הוא על-פי חישובים מפלג-
תיים: תלויות נגד עסקני המפלגות זוכות
לטיפול — ולטיטוש — לפי תור מפלגתי
טהור. מובן שכל מפלגה מחפה על חבריה,
והעיקרון המקודש הוא: שמור לי ואשמור
לך.

כאשר הועלתה לאחרונה הדרישה לפרסם
את מימצאי הביקורת, נתקלה בהתנגדותה
החרפה של מפא"י.

כאשר הוצע למנות מבקר-יחיד, מומחה
ובלתי-תלוי, התנגדו כל המפלגות השול-
טות בוועד הפועל.

תלונן צניג רפ"י גד יעקבי, בתוקפו אי-
סדרים במינהל הכספי של מועצות הפועלים:
"ידוע לנו שועדת-הביקורת המרכזית הכינה

השכלה והמחקר". אך יש בו גם פירוטים
פרוזאים יותר: רשימה ארוכה של מוסדות
ואישים, הזוכים להענקת חסד מן ההסתד-
רות הכללית של העובדים בארץ-ישראל. ל-
משל: "עזרת תורה — מגבית החגים", או
"התאחדות יוצאי ברית-המועצות", או "בית
תבשיל לילדים", או "מפ"ם מיפעל קייטנות",
או "כנס בני ישיבה", או "העברת עצמות
לייב שפיימן".

מיהו לייב שפיימן המנות, שהפועל ה-
ישראלי עשה עימו חסד אחרון? ספק אם
מכל משלמי מס-החבר בהסתדרות ימצאו
עשרה היודעים את התשובה. אפילו דובר
ההסתדרות, שמואל סולר, לא ידע את פשר
החידה.

★ ★ ★

שמור לי ואשמור לך

ב' סעיף "פעולה מדינית" מוקדשות קרוב
לחצי מיליון לירות למחלקה המדינית.